

Ohutusjuhend B-kategooria sõiduki juhile

Tööd raskendavad tegurid on tee- ja ilmastikuolude vaheldumine, ebakorrapärased töö-, sõidu- ja puhkeajad, kõrgendatud vastutusest ja riskist põhjustatud pinged. Vibratsioon, müra, heitegaasid ning pidev töö istuvas asendis võivad põhjustada tervisekahjustusi (kutsehaigusi).

1. Üldised ohutusnõuded sõidukijuhile

- 1.1 Sõidukit lubatakse juhtida vähemalt 18-aastaselt isikul, kes on saanud sellekohase väljaõppe, läbinud meditsiinilise kontrolli ja omab vastavat juhiluba.
- 1.2 Töötaja peab tundma tema poolt juhitava sõiduki ehitust ja ohutu ekspluatatsiooni eeskirju.
- 1.3 Sõidukis peab olema vähemalt 2 tõkiskinga rataste blokeerimiseks, esmaabiapteek vastavate vahenditega esmaabi andmiseks, ohutuskolmnurk, tulekustuti ja pukseerimise abivahendid.
- 1.4 Sõidukijuht peab tundma ohutuid töövõtteid, ohutusjuhendeid ja asutuse sisekorraeeskirju.
- 1.5 Sõidukijuht on vastutav ohutusnõuete täitmise eest kõigi isikute poolt, kes asuvad sõidukis. Ta peab nõudma ohutusnõuete täitmist isikutelt, kes on seotud sõiduki töö ja teenindamisega.
- 1.6 Kui sõidukis viibivate inimeste elule ja tervisele tekib mingi tööga seotud oht, peab sõidukijuht otsekohe töö lõpetama.
- 1.7 Töö ajal tuleb olla tähelepanelik ja hoolas, mitte tegeleda kõrvaliste asjadega.
- 1.8 Iga sõidukijuht peab hästi tundma ja rangelt täitma kõiki käesolevas juhendis toodud nõudeid. Tööandja on kohustatud looma tööks normaalsed tingimused, et sõiduki ohutus oleks tagatud nii remondil, kui sõidul.

2. Ohutusnõuded enne töö alustamist

- 2.1 Enne väljasõitu peab sõidukijuht kontrollima sõiduki tehnilist seisukorda ja jälgima teel masina tehnoseisundit. Erilist tähelepanu tuleb pöörata pidurisüsteemile, helisignaalile, roolimehhanismile, valgustussüsteemile, klaasi-puhastajatele, akumulaatori seisukorrale. Tuleb veenduda, et õlitus-, jahutus- ja toitesüsteemis ei esine lekkimist. Kontrollida õhurõhku rehvides.
- 2.2 Kui sõiduki tehnilise seisukorra kontrollimisel on ilmsiks tulnud rikkeid, mida sõidukijuht ei saa omal jõul kõrvaldada, peab ta sellest teatama tööandjale ja mitte alustama tööd enne kui rikked on kõrvaldatud.
- 2.3 Kontrollimata ja mittekorras oleva sõidukiga sõitmine on kategooriliselt keelatud.
- 2.4 Tankimise ajal tuleb mootor seisata.
- 2.5 Kontrollida tuleb veose kinnitusvahendeid, need peavad olema korras ja piisavalt tugevad, hoidma veost paigal ja koos. Veose kinnitamiseks võib

kasutada sidumisvöösid, trosse, kette, tugiposte jt vahendeid. Sidumisvööle peab olema märgitud tema lubatud tõmbejõud ja valmistaja.

3. Ohutusnõuded töö ajal

- 3.1 Juht peab kõrvalekaldumatult täitma liikluseaduses sätestatud nõudeid.
- 3.2 Sõidukit remontida ega mootorit käivitada ei tohi isikud, kes ei oma selleks õigust.
- 3.3 Juht ei tohi olla:
 - 3.3.1 alkoholihoobes;
 - 3.3.2 narkootikumi või psühotroopse aine mõju all;
 - 3.3.3 sellises haigus- või väsimusseisundis, mis takistab liiklusolude täpset tajumist.
- 3.4 Reisijaid tohib vedada ainult valmistajatehase poolt sõidukis ettenähtud kohtadel ja viisil.
- 3.5 Juhiruum peab olema küllalt tihe ja hästi ventileeritav.
- 3.6 Juhikabiini ja reisijateveo salongi ei tohi sattuda vingugaasi.
- 3.7 Sõidukit ei tohi koormata üle ettenähtud kandevõime.
- 3.8 Enne juhirusmist sõiduteele väljumist peab juht veenduma, et teda ei ohusta ei päri- ega vastassuunas sõitjad.
- 3.9 Tuleb kontrollida rõhu vastavust rehvides normide nõuetele. Üle normi kulunud rehvidega on keelatud sõita.
- 3.10 Sõiduki remontimisel teel peab juht järgima autohoolduse ja remondi ohutusnõudeid.
- 3.11 Mootorsõiduk ei tohi omal jõul sõita kui:
 - 3.11.1 pidur ei võimalda sõidukit peatada;
 - 3.11.2 rool ei võimalda sõidukiga manööverdada;
 - 3.11.3 vihma- või lumesaju ajal ei tööta juhivõime esiklaasi puhasti;
 - 3.11.4 pimedal ajal või halva nähtavuse korral ei põle lähituled ja tagumised gabariituled.
- 3.12 Tulekahju vältimiseks ei tohi:
 - 3.12.1 lasta mootoril saastuda kütuse või õliga;
 - 3.12.2 jätta juhirusi või mootorile õli- või kütusega määrduvad puhastuslappe;
 - 3.12.3 kasutada mittekorras toiteseadmeid (kütusetorud, paagid, jt. toitesüsteemi osad ei tohi lekkida);
 - 3.12.4 kasutada mootori pesemiseks kergestisüttivaid vedelikke;
 - 3.12.5 suitsetada või kasutada lahtist tuld mootori toiteseadmete ja kütusepaagi vahetus läheduses.
- 3.13 Veose paigutamine sõidukile:
 - 3.13.1 veose mass peab jaotuma võimalikult ühtlaselt sõiduki kere põhjale;
 - 3.13.2 veos ei tohi piirata juhi vaatevälja, varjata tulesid ja sõiduki registreerimismärki;
 - 3.13.3 kui sõidukil oleva veose osad laaditakse maha eri kohtadesse, tuleb veos vajadusel pärast iga osa mahalaadimist ümber laadida, et säiliks sõiduki tasakaal.

4. Nõuded avariiolukorras

- 4.1 Kui on tekkinud avarii või õnnetusjuhtum, tuleb töö viivitamatult katkestada, igast tööõnnetusest või avariist peab töötaja ehk pealtnägija viivitamatult teatama tööandjale, liiklusavarii korral ka liikluspolitseile.
- 4.2 Kui on juhtunud liiklusõnnetus peab asjaosaline juht:

- 4.2.1 peatuma võimalikult kiiresti, põhjustamata sellega lisaohtu ja lülitama sisse ohutuled, nende puudumisel või kui õnnetusosaline sõiduk asub kohas, kus nähtavus on halb või piiratud, tuleb teele panna ohukolmnurk;
- 4.2.2 tegema kõik, et liiklus sündmuskohal oleks ohutu;
- 4.2.3 esitama liiklusõnnetuses osalenu nõudel liikluspoliisi ja isikut tõendava dokumendi.
- 4.3 Kui liiklusõnnetuses on kannatanuid, peab juht:
 - 4.3.1 andma abivajajale esmaabi;
 - 4.3.2 kutsuma vajadusel kohale kiirabi, ainult erandjuhul, kui see on võimalik ja transportimine pole kannatanule ohtlik, saatma ta mööduva sõidukiga haiglasse;
 - 4.3.3 teatama juhtunust politseisse, kirjutama üles pealtnägijate nimed ja aadressid ning tegutsema vastavalt politsei korraldusele. Sõidukit ja õnnetusse puutuvaid esemeid tohib enne politsei kohalejõudmist liigutada vaid siis, kui teiste sõidukite liiklus on võimatu ja eelnevalt on tunnistajate juuresolekul ära märgitud sõiduki ja esemete asend ning jäljed. Muu võimaluse puududes peab juht eelmises lõigus esitatud nõudeid täitma tingimusel, et transportimine pole kannatanule ohtlik, viima ta haiglasse oma sõidukiga, teatades seal oma nime ja sõiduki numbri ning naasma seejärel õnnetuskohale.
 - 4.3.4 Kui inimesed liiklusõnnetuses viga ei saanud, õnnetuses osalenud juhid või juht ja kahju saaja(d) on juhtumi põhjuseid hinnates vastutuse küsimuses ühel meelel on oma arvamuse kirjalikult vormistanud, nimetades kahju tekkimise eest vastutava isiku ja sellele alla kirjutanud ei ole vaja liikluspolitseid kohale kutsuda. Lahkarvamuste korral tuleb õnnetusest kohe informeerida liikluspolitseid ja tegutseda sealt saadud korralduste kohaselt.
 - 4.3.5 Liiklusõnnetuses osalenud juhid ei tohi tarvitada alkoholi, narkootikumi või psühhotroopset ainet kuni asjaolude selgitamiseni.

5. Toimingud pärast tööd

- 5.1 Kui töö on lõpetatud tuleb:
 - 5.1.1 viia sõiduk parkimiseks määratud kohta, välja lülitada mootor, peale tõmmata käsipidur ning sisse lülitada madalaim käik;
 - 5.1.2 kontrollida masina tehnilist seisukorda. Riketest, mida pole võimalik oma jõududega kõrvaldada, tuleb seda lasta teha vastavas töökojas ja sellest informeerida tööandjat;
 - 5.1.3 enne lahkumist teha kõik endast olenev, et oleks välistatud sõiduki kasutamise võimalus kõrvaliste isikute poolt;
 - 5.1.4 kõikidest töö ajal märgatud puudustest ja häiretest teatada esimesel võimalusel vahetule tööjuhile või tööandjale.